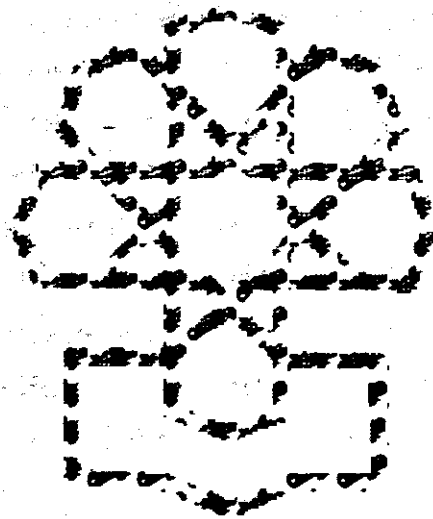

۱۰۵۲
۱۰۵۲

درباره طرح معافیت ورزشکاران عضو تیمهای ملی از خدمت نظام وظیفه عمومی

معاونت پژوهشی
آذر ماه ۱۳۷۴

کار: دفتر بررسیهای حقوقی

کد گزارش: ۱۹۰۱۰۵۲

معافیت ورزشکاران عضو تیمهای ملی از خدمت نظام وظیفه عمومی

عنوان طرح

شماره ترتیب چاپ: ۱۷۸۸
شماره چاپ سابقه: —
شماره دفتر ثبت: ۵۶۵
تاریخ چاپ: ۱۳۷۴/۹/۱
کمیسیونهای ارجاهی: امور دفاعی - ارشاد و هنر
اسلامی - شوراها و امور داخلی کشور

مشخصات طرح

الف - هدف از تقدیم طرح

به منظور ایجاد تسهیلات لازم برای ورزشکارانی که مشمول قانون نظام وظیفه عمومی هستند و از سوی سازمان تربیت بدنی در رشته‌های مختلف ورزشی به عضویت تیمهای ملی برگزیده می‌شوند، از جهت شرکت در مسابقات بین‌المللی و امکان خروج اعضای تیمهای مزبور از کشور و صدور روادید، همچنین جهت تأمین کادر ثابت تیمهای ملی در رشته‌های ورزشی و ارتقای کیفی تیمهای مزبور، طرح حاضر تحت عنوان معافیت ورزشکاران عضو تیمهای ملی از خدمت نظام وظیفه عمومی برای تصویب تقدیم گردیده است.

ب - سابقه قانونگذاری

دفاع از کشور، در همه جوامع به عنوان یک وظیفه ملی و مقدس محسوب می‌شود. در کشور مانیز دفاع از استقلال و تمامیت ارضی و نظام جمهوری اسلامی ایران و حفظ جان و مال و ناموس مردم، وظیفه دینی و ملی هر فرد ایرانی تلقی گردیده و در اجرای این وظیفه، براساس قانون کلیه اتباع ذکور دولت جمهوری اسلامی ایران، مکلف به انجام خدمت وظیفه عمومی هستند.

۱- در همین راستا اصل یک صد و پنجاه و یکم قانون اساسی جمهوری اسلامی مصوب ۱۳۵۸ با اصلاحات سال ۱۳۶۸ اشعار می‌دارد: «به حکم آیه کریمه «واعدولهم ما استطعتم من قوه و من رباط الخیل ترهبون به عدو الله و عدوکم و آخرین من دونهم لا تعلمونهم الله يعلمهم» دولت موظف است برای همه افراد کشور برنامه و امکانات آموزش نظامی را بر طبق موازین اسلامی فراهم نماید. به طوری که همه افراد همواره توانایی دفاع مسلحانه از کشور و نظام جمهوری اسلامی ایران را داشته باشند، ولی داشتن اسلحه باید با اجازه مقامات رسمی باشد».

۲- قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۶۳/۷/۲۹ با الحاقات و اصلاحات بعدی نیز در مواد اول و دوم خود بر مراتب لزوم خدمت وظیفه عمومی افراد ذکور کشور تصریح دارد.

ماده اول اعلام می‌دارد: «دفاع از استقلال و تمامیت ارضی و نظام جمهوری اسلامی ایران و جان و مال و ناموس مردم وظیفه دینی و ملی هر فرد ایرانی است و در اجرای این وظیفه کلیه اتباع ذکور دولت جمهوری اسلامی ایران مکلف به انجام خدمت وظیفه عمومی برابر مقررات این قانون می‌باشند و هیچ فرد مشمول خدمت وظیفه عمومی را جز در موارد مصرحه در این قانون نمی‌توان از خدمت معاف کرد».

همچنین در ماده دوم قانون فوق الذکر آمده است: «هر فرد ذکور ایرانی از اول فروردین ماه سالی که طی آن سال وارد سن ۱۹ سالگی می‌شود مشمول مقررات خدمت وظیفه عمومی خواهد شد».

۳- لیکن برغم حکم عام اصل یک صد و پنجاه و یکم قانون اساسی و مواد اول و دوم قانون خدمت وظیفه عمومی و اطلاق آن بر تمام اتباع ذکور دولت جمهوری اسلامی ایران، گاه بنا به مصالح و لحاظ موارد خاص و گاه بنا به وضعیت جسمانی و روانی افراد مشمول قوانین فوق، احکام عام خدمت وظیفه عمومی درخصوص افراد واجد شرایط مذکور در قانون اجرا نشده و افراد مشمول از خدمت وظیفه عمومی معاف گردیده‌اند که گاه به صورت معافیت موقت و گاه به صورت معافیت دائم اعمال گردیده است. فصل چهارم قانون خدمت وظیفه عمومی ناظر بر این موارد است. از جمله بخش اول از فصل چهارم قانون یادشده در

خصوصاً معافیت تحصیلی، بخش دوم آن راجع به معافیت پزشکی و بخش سوم مرتبط با معافیت کفالت است.

ج - طرح موضوع

۱- با عنایت به مراتب مذکور و نیز با امعان نظر به متن طرح حاضر این سؤال مطرح است که آیا تصویب طرح معافیت ورزشکاران عضو تیمهای ملی از خدمت نظام وظیفه عمومی در وضعیت کنونی ضرورت دارد یا خیر؟

۲- آیا مفاد طرح حاضر با قوانین موضوعه فعلی از جمله با قانون خدمت وظیفه عمومی قابل جمع می باشد یا خیر؟

۳- آیا کیفیت انشاء طرح حاضر و شرایط مندرج در آن، دارای وجاهت منطقی و قانونی است یا خیر؟

اظهار نظر کارشناسی

الف - ضرورت معافیت ورزشکاران تیمهای ملی از خدمت نظام وظیفه:

درباره ضرورت تصویب طرح حاضر با عنایت به موارد گفته شده، به نظر می رسد با توجه به لزوم شرکت در مسابقات بین المللی خارج از کشور جهت کسب وجهه بین المللی ورزشی در راستای امتثال از اوامر بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی (ره) مبنی بر صدور انقلاب اسلامی و دستاوردهای آن به جهانیان و نیز ارتقای سطح کیفی تیمهای ملی ورزشی در رشته های مختلف از طریق جذب و تأمین اعضای مجرب و ثابت و ایجاد امکان این مهم اجتناب ناپذیر و ضروری می نماید.

ب - وضعیت طرح حاضر و قوانین موجود:

همان گونه که بیان گردید، خدمت وظیفه عمومی در قوانین موضوعه فعلی از جمله در اصل یکم و پنجاه و یکم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و قانون خدمت وظیفه عمومی (ماده اول) به صورت یک حکم عام الشمول به نحو اطلاق ناظر بر تمام افراد ذکور کشور جمهوری اسلامی ایران می باشد و معافیت از آن به صورت استثنا در فصل مجزایی (فصل چهارم) از قانون پیش بینی گردیده است. طرح حاضر نیز در نظر دارد، بنا به اهداف از پیش تعیین شده مبنی بر ایجاد تسهیلات لازم برای ورزشکاران مشمول قانون نظام وظیفه عمومی که از سوی سازمان تربیت بدنی در رشته های مختلف ورزشی به عضویت تیمهای ملی برگزیده می شوند، افرادی را به نحو خاص بالحاظ شرایط مندرج در طرح از حکم عام قانون مزبور خارج کرده و قانون موصوف را تخصیص دهد.

لذا طرح حاضر (معافیت ورزشکاران عضو تیمهای ملی از خدمت نظام وظیفه)، قانون خدمت وظیفه عمومی را تخصیص می زند (یا به عبارت دیگر موارد شمول آن را محدود می کند) که جهت تأمین بهینه آن منظور و جمع بین دو قانون مذکور، نظر به اینکه در فصل چهارم قانون خدمت وظیفه عمومی به موارد معافیت و استثنای وارد بر حکم کلی قانون موصوف تصریح شده. بهتر آن است که با توجه به وحدت موضوع، طرح حاضر به صورت الحاقیه ای به قانون مزبور تهیه و تصویب گردد.

ج - اصلاحات در متن طرح حاضر:

۱- نظر به اینکه عنوان طرح حاضر صرفاً ناظر بر ورزشکاران عضو تیمهای ملی می باشد، نه اشخاص دیگری که به هر عنوان مسیولیتی در اداره تیمهای ملی دارند، لذا قسمت صدر تبصره طرح حاضر که اشعار می دارد «مشمولین این قانون در صورتی که ۵ سال متوالی در خدمت تیم ملی بوده و یا در هر مسیولیتی که

سازمان تربیت بدنی معین می‌کند انجام وظیفه نمایند...» از عنوان طرح حاضر خروج موضوعی دارد. علیهذا چنانچه هدف، تحت شمول قرار گرفتن این گونه افراد (مشمولینی که در هر مسؤولیتی که سازمان تربیت بدنی معین می‌کند) است، باید این عبارت در صدر عنوان طرح نیز مندرج گردد و چنانچه منظور صرفاً ورزشکاران است - همان گونه که از عنوان طرح پیداست - باید آن قسمت از تبصره ۲ که ناظر بر افراد غیر ورزشکار است از متن تبصره حذف گردد.

۲- در تبصره ۲ طرح حاضر انجام وظیفه به مدت ۵ سال متوالی در تیم ملی، شرط لازم جهت استفاده از تسهیلات طرح یاد شده در نظر گرفته شده است، در حالی که در تبصره ۳ طرح در خصوص مشمولینی که در اواسط خدمت وظیفه به عضویت تیمهای ملی درآیند، این شرط با درج ضریبی از خدمت باقی مانده این گونه افراد (دو برابر خدمت باقیمانده) سنجیده و احراز می‌گردد و این در حالی است که هیچ گونه انطباق و رابطه منطقی بین دو عامل مذکور در تبصره ۲ طرح (۵ سال متوالی) و تبصره ۳ طرح (دو برابر خدمت باقی مانده) به منظور بهره‌مندی از مزایای قانون حاضر وجود ندارد. مثلاً اگر شخصی در دومین روز خدمت وظیفه عمومی خود به عضویت تیم ملی انتخاب گردد با در نظر گرفتن این که مطابق بند «الف» ماده ۴ قانون خدمت وظیفه عمومی مدت دوره ضرورت ۲ سال است، صرفاً با سپردن دو برابر مدت خدمت باقیمانده که در فرض مذکور این مدت چهار سال است می‌تواند از مزایا و تسهیلات طرح بهره‌مند گردد در صورتی که اگر فردی قبل از ورود به خدمت وظیفه عمومی به عضویت تیمهای ملی درآید می‌بایست ۵ سال متوالی در تیمهای ورزشی ملی انجام وظیفه نماید. بنابراین به نظر می‌رسد به منظور ایجاد انطباق و رابطه منطقی بین ضوابط دو تبصره ۲ و ۳ طرح حاضر، مدت مذکور در تبصره ۲ باید به ۴ سال تقلیل یابد.

۳- در تبصره ۲ طرح، پس از ذکر مدت انجام وظیفه (۵ سال) قید توالی ذکر گردیده است، در صورتی که چنین قیدی بعد از ضابطه مندرج در تبصره ۳ در خصوص مدت انجام وظیفه وجود ندارد و مشخص نیست که انجام خدمت در تیمهای ملی که با سپردن تعهد به میزان دو برابر خدمت باقیمانده در متن تبصره ۳ ذکر گردیده به صورت متوالی مدنظر بوده یا به صورت متناوب هم می‌تواند باشد. لذا به نظر می‌رسد جهت رفع این ابهام درج قید متوالی بعد از عبارت دو برابر خدمت باقیمانده در مفاد تبصره ۳ ضروری می‌باشد.

پیشنهاد

۱- طرح حاضر به صورت الحاقیای به متن قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۶۳/۷/۲۹ تهیه و تصویب گردد.

۲- نظر به مختص بودن عنوان طرح حاضر به ورزشکاران عضو تیمهای ملی ورزشی، جمله «...» و یا در هر مسؤولیتی که سازمان تربیت بدنی معین می‌کند انجام وظیفه نمایند...» از متن تبصره ۲ طرح حذف گردد.

۳- مدت ۵ سال متوالی عضویت در تیمهای ملی ورزشی مذکور در تبصره ۲ طرح که به منظور بهره‌مندی مشمولین از مزایای قانون موصوف قید شده جهت انطباق با مفاد تبصره ۳ طرح مزبور به ۴ سال کاهش یابد.

۴- به منظور رفع ابهام از مفاد تبصره ۳ طرح، بعد از جمله «... دو برابر خدمت باقیمانده...» قید متوالی درج گردد.